

Zadeva C-517/21

**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča**

Datum vložitve:

20. avgust 2021

Predložitveno sodišče:

Landesgericht Korneuburg (Avstrija)

Datum predložitvene odločbe:

13. julij 2021

Tožena stranka:

Laudamotion GmbH

Tožeče stranke:

TG

QN

AirHelp Germany GmbH

Predmet postopka v glavni stvari

Pravice potnikov – Pravica do odškodnine – Pojem „prijave na let“ – Nevšečnosti – Dejansko vkrcanje na let kot možen pogoj za uveljavljanje pravice

Predmet in pravna podlaga predloga

Razlaga prava Unije, člen 267 PDEU

Vprašanja za predhodno odločanje

1. Ali je treba člen 3(2)(a) Uredbe (ES) št. 261/2004 o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov ter o razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 295/91 (Uredba

št. 261/2004) razlagati tako, da ta uredba velja za potnika, ki se prijavi na let preko spleta (*online check-in*), vendar pa ne pride na okence za prijavo v času, navedenem v tej določbi?

2. Ali je treba člen 5 v povezavi s členom 7 Uredbe št. 261/2004 ob upoštevanju sodbe Sodišča Evropske unije z dne 19. novembra 2009 v združenih zadevah C-402/07 in C-432/07 razlagati tako, da ima potnik – če se dejanski letalski prevoznik ne more razbremeniti odgovornosti v smislu člena 5(3) Uredbe št. 261/2004 – pravico do odškodnine, kadar

- ima let v končnem namembnem kraju najmanj triurno zamudo;
- je bilo mogoče že pred vkrcanjem na let ugotoviti, da bo let v svoj končni namembni kraj prispel z najmanj triurno zamudo, in
- potnika ni pri vkrcanju na ta let?

Če je odgovor na drugo vprašanje pritrdilen:

3. Ali to velja tudi, kadar potnik brez pomoči dejanskega letalskega prevoznika rezervira drug let, s katerim na drugo letališče v istem mestu oziroma isti regiji (člen 8(3) Uredbe št. 261/2004), ki je bilo oziroma je bila končni namembni kraj njegovega prvotno rezerviranega leta, prispe le minimalno pozneje kot bi v končni namembni kraj prvotno rezerviranega leta prispel po voznem redu?

Če je odgovor na drugo vprašanje pritrdilen:

4. Ali to velja tudi, kadar dejanski letalski prevoznik potniku na njegovo prošnjo spremeni rezervacijo, in sicer na drug let, s katerim v svoj končni namembni kraj sicer prispe prej kot s prvotno rezerviranim letom, ki ima zamudo, vendar kljub temu pozneje kot bi vanj prispel s prvotno rezerviranim letom po voznem redu (pri čemer let, na katerega je bila potniku spremenjena rezervacija, nima „velike zamude“)?

Navedene določbe prava Skupnosti

Uredba (ES) št. 261/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov ter o razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 295/91.

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na tri podobna dejanska stanja, na podlagi katerih je treba odgovoriti na vprašanje, ali se je moral potnik tudi vkrcati na let, s katerim bi v svoj končni namembni kraj prispel z najmanj triurno

zamudo. Vse tožeče stranke zahtevajo odškodnino na podlagi člena 5(1)(c) v povezavi s členom 7(1)(a) oziroma (b), Uredbe (ES) št. 261/2004.

Postopek v zadevi 22 R 203/20p:

- 2 Tožeča stranka je imela za 23. oktober 2019 potrjeno rezervacijo za let OE 190 iz Düsseldorfa (DUS) na Kos (KGS) z odhodom po voznem redu ob 14.45 in prihodom po voznem redu ob 19.10, ki bi ga morala opraviti tožena stranka. Dejansko je bil odhod leta iz Düsseldorfa šele ob 19.27 (zamuda ob odhodu: 4 ure in 42 minut), prihod na Kos pa šele ob 23.38 (zamuda ob prihodu: 4 ure in 28 minut). Tožeča stranka se je na ta let prijavila preko spleta.
- 3 Sodišče prve stopnje je odločilo, da fizičen prihod na okence za prijavo na let v primeru prijave na let preko spleta ni potreben in je pogoj za uporabo člena 3(2)(a) Uredbe (ES) št. 261/2004 izpolnjen, če je bila prijava na let opravljena preko spleta. Poleg tega naj v zadevni uredbi ne bi bilo navedeno, da se mora potnik, da bi imel pravico do odškodnine, tudi vkrcati na let, ki ima zamudo. Tožena stranka je zoper to odločitev vložila pritožbo.

Postopek v zadevi 22 R 83/21t:

- 4 Tožeča stranka je imela za 19. december 2019 potrjeno rezervacijo za let OE 314 z Dunaja (VIE) v London-Stansted (STN) z odhodom po voznem redu ob 6.50 in prihodom po voznem redu ob 8.10, ki bi ga morala opraviti tožena stranka. Dejansko je bil odhod leta z Dunaja šele ob 13.20 (zamuda ob odhodu: 6 ur in 30 minut), prihod v London-Stansted pa šele ob 14.30 (zamuda ob prihodu: 6 ur in 20 minut).
- 5 Tožeča stranka se je na let prijavila preko spleta in se eno uro pred predvideno uro odhoda odpravila k okencu tožene stranke za prijavo na let, kjer pa ni bilo nikogar. Odhod rezerviranega leta naj bi bil, kot je bilo prikazano na tabli odhodov, šele popoldne.
- 6 Tožeča stranka je rezervirala let, da bi lahko od 10.00 sodelovala na konferenci v Londonu. Nato je rezervirala let pri drugi letalski družbi in v London-Heathrow prispela ob 8.15.
- 7 Tožeča stranka je SMS sporočilo tožene stranke o tem, da bo let OE314 izveden šele popoldne, prejela šele ob 9.00.
- 8 Sodišče prve stopnje je odločilo, da pravica do odškodnine obstaja tudi, če se potnik v primeru neizogibne najmanj triurne zamude ob prihodu odpove prevozu. Obveznost vkrcanja na let naj v tem primeru ne bi bila združljiva z visoko ravno varstva, ki jo zagotavlja Uredba (ES) št. 261/2004, zlasti ker naj bi se lahko zgodilo, da namen potovanja zaradi zamude ni dosežen. Tožeči stranki naj bi v tem primeru nevšečnosti nastale zato, ker je morala v kratkem času in pod velikim pritiskom organizirati drug let. Tožena stranka je zoper to sodbo vložila pritožbo.

Postopek v zadevi 22 R 228/21s:

- 9 Nekateri potniki, ki so odstopili svoje pravice tožeči stranki, so imeli za 25. junij 2019 potrjeno rezervacijo za let OE 300 iz Düsseldorfa (DUS) na Palmo de Mallorca (PMI) z odhodom po voznem redu ob 10.40 in prihodom po voznem redu ob 13.05, ki bi ga morala opraviti tožena stranka. Dejansko je bil odhod leta iz Düsseldorfa šele ob 21.45 (zamuda ob odhodu: 11 ur in 5 minut), prihod v Palmo de Mallorco pa šele ob 23.57 (zamuda ob prihodu: 10 ur in 52 minut).
- 10 Zjutraj na dan odhoda so bili potniki obveščeni, da bo odhod rezerviranega leta OE300 šele ob 18.10. Potniki so po še enem obvestilu, da bo imel odhod še eno dodatno uro zamude, navezali stik s toženo stranko, da bi se pozanimali o spremembi rezervacije na zgodnejši let. Tožena stranka je spremenila rezervacijo, in sicer na let OE150 iz Düsseldorfa na Palmo de Mallorco z odhodom po voznem redu ob 17.05 in prihodom po voznem redu ob 19.10, oboje 25. junija 2019, ki je točno pristal na Palmi de Mallorci. Potniki se zaradi spremembe rezervacije niso prijavili na let OE300, ampak na let OE150.
- 11 Sodišče prve stopnje je odločilo, da se potnikom, za katere je bil organiziran nadomestni prevoz in ki so bili o tem obveščeni že pred odhodom prvotno rezerviranega leta, ni bilo več treba prijaviti na prvotno rezervirani let, da bi ohranili svoje pravice iz Uredbe (ES) št. 261/2004. Ker naj bi potniki izgubili več kot tri ure, naj bi imeli pravico do odškodnine. Tožena stranka je zoper to sodbo vložila pritožbo.

Bistvene trditve strank postopka v glavni stvari

- 12 V prvem primeru tožeča stranka navaja, da se je vkrcala na let, ki je imel zamudo, in da je bila za zamudo odgovorna izključno tožena stranka. Poleg tega naj bi „prijava na let“ pomenila enako kot *check-in*; to naj bi na primer izhajalo iz angleške jezikovne različice zadevne uredbe. Nevšečnosti naj bi ji nastale, ker naj bi let rezervirala iz določenega razloga.
- 13 V drugem primeru tožeča stranka trdi, da se od nje ne more pričakovati, da se bo vkrcala na let s tako veliko zamudo, zato, da bo imela pravico do odškodnine zaradi nevšečnosti. Tožeča stranka naj bi z veseljem sprejela ponudbo tožene stranke za nadomestni prevoz, vendar naj tega ne bi mogla storiti, ker naj za okencem na letališču odhoda ne bi bilo nikogar. Edina možnost za to, da se je še lahko udeležila konference, naj bi bila spontana rezervacija drugega leta.
- 14 V tretjem primeru tožeča stranka navaja, da se v primeru spremembe rezervacije ni treba prijaviti na prvotno rezervirani let. Potniki naj se ne bi branili vkrcanja na prvotno rezervirani let, ampak naj bi uporabili nadomestni prevoz. V končni namembni kraj naj bi kljub temu prispeli šele z več kot triurno zamudo, zaradi česar naj bi bila pravica do odškodnine utemeljena.

- 15 Tožena stranka v bistvu trdi, da se tožeče stranke niso prijavile na zadevne lete. Prav tako naj ne bi bila obveščena, da se prevoz zavrača, zaradi česar naj ne bi bili izpolnjeni niti temeljni pogoji na podlagi člena 3 Uredbe (ES) št. 261/2004 za uporabo te uredbe. Check-in naj bi bil le del „prijave na let“. Besedo „einfinden“ (odpraviti se na) naj bi bilo mogoče razlagati samo tako, daje s tem mišljena fizična navzočnost potnika. Časovni okvir za nadomestni prevoz, zaradi katerega naj ne bi bilo treba plačati odškodnine, naj bi bil zelo tesen, zaradi česar naj bi bila fizična navzočnost potnika potrebna tudi iz organizacijskih razlogov.
- 16 Tožena stranka poleg tega argumentira, da zaradi velike zamude ne more biti podana pravica do odškodnine, če se potnik prostovoljno ni vkrcal na let. V tem primeru naj zaradi zamude tudi ne bi nastale nevšečnosti. Poleg tega naj bi se upoštevalo to, da potnika prispe v končni namembni kraj z zamudo, ne pa to, da ima let zamudo.
- 17 Tožena stranka v zvezi z drugim primerom poleg tega navaja, da ji tožeča stranka ni nikakor omogočila, da bi ji ponudila nadomestni prevoz.

Kratka predstavitev obrazložitve predloga

- 18 Da bi lahko presodili, ali so podane pravice do odškodnine, je treba pojasniti, ali se uporablja Uredba (ES) št. 261/2004. Če se ta uredba uporablja, je treba pojasniti tudi, ali se je moral potnik tudi vkrcati na let, ki je v končni namembni kraj prispel z najmanj triurno zamudo.

Prvo vprašanje za predhodno odločanje:

- 19 Predmet tega vprašanja je, ali prijava na let preko spleta zadostuje za to, da se lahko zadevna uredba uporablja, oziroma ali mora biti potnik poleg tega ob času, navedenem v členu 3(2) te uredbe, navzoč na odhodnem letališču. Razlog za to, da zadevna uredba ne vsebuje jasnega odgovora na to vprašanje, bi bil lahko, da prijava na let preko spleta ob njenem sprejetju še ni bila zelo razširjena.
- 20 Pojasniti je treba, ali nemški pojem „Abfertigung“ (prijava na let) pomeni enako kot prijava na let (preko spleta) oziroma ali ima širši pomen. V angleški jezikovni različici je na primer uporabljen pojem „check-in“, zaradi česar prijava na let preko spleta morda zadostuje.
- 21 V tem primeru bi bila besedna zveza „(Sich-Einfinden) se odpravijo na“ (v nemški različici uredbe) odveč, uspešna prijava na let preko spleta pa bi pomenila, da se Uredba (ES) št. 261/2004 uporablja. To je tudi stališče pritožbenega sodišča, vendar to vprašanje v sodni praksi Sodišča še ni pojasnjeno.

Drugo vprašanje za predhodno odločanje:

- 22 Postavlja se vprašanje, ali ima potnik pravico do odškodnine tudi, če že pred letom izve za veliko zamudo in se zato ne vkrcal na let.

- 23 V skladu z nacionalno pravno teorijo pravica do odškodnine obstaja tudi, če se potnik, ki je seznanjen z veliko zamudo, ne vkrca na let, na primer zato, ker let v tem primeru ne more več uresničiti namena potovanja. Potnik naj bi bil v takem primeru podobno prizadet kot v primeru odpovedi leta. Pritožbeno sodišče meni, da tako razmišljanje ni zmotno. Sicer ni tako, da vkrcanje potnika na let nikoli ni pogoj za priznanje pravice do odškodnine (na primer, kadar zamude ni mogoče že vnaprej ugotoviti). Po drugi strani pa tudi ni tako, da se mora potnik vkrcati na let, za katerega je že mogoče ugotoviti, da bo v končni namembni kraj prispel z zamudo najmanj treh ur, le zato, da bi imel pravico do odškodnine. V tem primeru ne gre zgolj za nevšečnost, da se je v končni namembni kraj prispelo z zamudo.
- 24 Vendar pravica do odškodnine ne more biti odvisna od uresničitve namena, da se pravočasno pride na nek dogodek v končnem namembnem kraju. Če je dogodek zamujen že v primeru manj kot triurne zamude, to ni razlog za pravico do odškodnine. To pomeni, da obstoj pravice do odškodnine ni odvisen od tega, kakšno škodo je posamezni potnik dejansko utrpel zaradi odpovedi ali velike zamude.

Tretje vprašanje za predhodno odločanje:

- 25 Če potnik že pred odhodom izve za več kot triurno zamudo in se ne vkrca na let, bi bilo mogoče, če bi se štel, da je edina nevšečnost za potnika to, da je v končni namembni kraj prispel z zamudo, pravico do odškodnine zavrnil, če potnik pride v končni namembni kraj na drug način z manj kot triurno zamudo.
- 26 Vendar je treba ob tem opozoriti, da se v primeru odpovedi glede pravice do odškodnine nič ne spremeni, če potnik v njegov končni namembni kraj pride na drug način, ki ga je organiziral sam.

Četrto vprašanje za predhodno odločanje:

- 27 Argumentirati bi bilo mogoče, da se Uredba (ES) št. 261/2004 zaradi spremembe rezervacije uporablja za nadomestni let, kar pomeni, da za prvotno rezervirani let ni več izpolnjen nobeden od alternativnih pogojev iz člena 3(2) te uredbe, zaradi česar se ta uredba za prvotno rezervirani let več ne uporablja. V tem primeru zaradi zamude prvotno rezerviranega leta ne bi bilo več pravice do odškodnine. To pa se ne zdi pravilno, saj ima potnik tudi v primeru odpovedanega leta, pri katerem se ne more prijaviti na let, v primeru nadomestnega prevoza zunaj časovnih mej iz člena 5(1)(c), točki (ii) in (iii), zadevne uredbe pravico do odškodnine.
- 28 To kaže, da za pravico do odškodnine zaradi prvotno rezerviranega leta ni odločilno, da potnik po spremembi rezervacije nima več potrjene rezervacije za prvotno rezervirani let.